

777 let-PODĚŠÍN

ZPRAVODAJ

Ročník 14

obce Poděšín

č. 1/2010

Novinky

1233 – 2010

777 let od první písemné zmínky o obci Poděšín

Úvod. Vážení občané. Začínáme nový, již čtrnáctý, ročník zpravodaje. Jak jste si všimli, poslední čísla byla již celobarevná. Pro nás to znamená větší možnosti použití barevných obrázků přímo u textu. Uvádíme novou rubriku o nedávné historii naší obce. Rozsah 20 stran zachováme i nadále. Další pokračování zpravodaje je závislé na letošních volbách a na tom, jak se rozhodne nové zastupitelstvo. Věříme, že se sejde přinejmenším obdobný počet kandidátů jako v minulých volbách a do zastupitelstva se dostanou, pro naše občany, ti nejlepší. Snad se někteří poučili z chyb při minulých volbách. Jako při každém ukončení volebního období, tak i letos pořádáme setkání našich rodáků. Tentokrát je to k výročí **777** let první písemné zmínky o naší obci. Zima stále přináší obvyklé radosti i starosti. Množství sněhu zatím nedosahuje hrozivého stavu v roce 2006, ale je ho již nadbytek. Naše webové stránky právě soutěží ve Zlatém erbu. Podpořte je svým hlasem. Chystáme velkou změnu v celkovém vzhledu webových stránek se zcela novou grafikou a ovládáním.

J.Dočekal

Co v tomto čísle najdete:

Zima na návsi 2/2010.

Novinky	1
Obecní úřad.....	2
Obec.....	2
Školka.....	4
Obyvatelé 2009.....	5
Výročí obce 2010.....	6
Tenkrát v Poděšíně. – 1. část.....	7
Internet.....	8
Místopis Poděšína – 11. část.....	8
Fotografie.....	9
Putování po našem okolí – 7. část.....	13
Sport.....	16
Koňské příběhy.....	17
Kronika.....	18
Historie.....	19
Počasí.....	20

Události.

- 18.01. Po sněhové nadílce přišla obleva.
- 27.01. Rekordní mráz, ráno naměřeno -21°C.
- 12.02 Veřejná schůze obce

Z.Jaroš, J.Dočekal

Obecní úřad.

Usnesení zastupitelstva obce ze dne 29.12.2009.

Zastupitelstvo obce bere na vědomí:

232. Kontrolu plnění usnesení z minulého zasedání.

Zastupitelstvo obce schvaluje:

233. Vyrovnaný rozpočet obce Poděšín na rok 2010 ve výši 2.800.000,-Kč. Rozpočet byl vyvěšen na úřední desce od 9. prosince do 25. prosince 2009.

234. Žádost pana Václava Flesara, v Potokách 24, 592 42 Jimramov o sponzorský příspěvek ve výši 3.000,-Kč na vydání knihy „Kronika rodu Flesarů.“

235. Smlouvu o připojení k distribuční soustavě č. 700167979000010 mezi obcí Poděšín a E.ON Distribuce, a.s. F.A.Gerstnera 215/6, 370 49 České Budějovice.

236. Uspořádání setkání rodáků obce Poděšín 19. června 2010.

Zastupitelstvo obce zamítá:

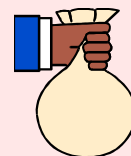
237. Žádost pana Milana Matouška na dočasné odpojení vodovodního řádu u domu č.18.

238. Žádost o pronájem obecního pozemku p.č. 208 o výměře 15 m2, kterou podal Petr Poul, č.54. za účelem stavby montované plechové garáže, bez základů.

Z. Jaroš

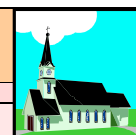
Stav financí k 31. 1. 2010:

- pokladna:	14 786,00 Kč
- bankovní účet:	1 795 993,26 Kč
Celkem:	1 810 779,26 Kč

J. Dočkal

Obec.

Příjem za vodu.

Možná někoho překvapily příjmy obce za vodu v minulém roce 2009, uvedené v minulém zpravodaji. Aby nedošlo k nějakému nedorozumění, uvádím podrobnější vysvětlení. Vypočtený příjem za vodu roku 2009 (2. pololetí 2008 a 1. pololetí 2009) byl 302 176,- Kč. Avšak z důvodu došlých opožděných plateb za vodu z předchozího roku dosáhl příjem 381 200,- Kč. Provozní výdaje za vodu byly sice „jen“ 92 909,- Kč, avšak, jak jistě víte, v předchozích letech byly do nového vodovodu ve třech etapách investovány nemalé částky. Kdyby se tato investice odpisovala, výdaje za vodu by dosáhly daleko jiných hodnot. Celková hodnota oprav vodovodu dosáhla 1 704 564,- Kč. Pro další případné nenadálé závady a pro další investice na opravy (od studní k vodojemu nebo od vodojemu do vsi) je třeba vytvářet finanční rezervy. Takže z tohoto pohledu nejsou příjmy za vodu až zase tak vysoké. Výdaje se při tomto pohledu blíží příjmům a tudíž zisk za vodu je nulový. A to jsme ještě nezařadili náklady za odběr vzorků a za sečení okolo studní, čištění a odkalování vodovodu.

J. Dočkal

Veřejná schůze.

V pátek 12. února 2010 proběhla v kuchyni kulturního domu veřejná schůze obce Poděšín za účasti 15-ti obyvatel. Schůzi zahájil a řídil starosta obce, který ve zkratce vysvětlil činnost zastupitelstva za rok 2009. Na schůzi bylo nejvíce diskutováno o stavbách, výsadbě a kácení stromů a o srážkách na vodu.

Z. Jaroš

Setkání rodáků.

Zastupitelstvo obce rozhodlo uspořádat v sobotu 19. června 2010 již čtvrté setkání rodáků naší obce. V současné době připravujeme celodenní program, do kterého můžete přispět svým návrhem. Do programu bychom chtěli vložit několik nových akcí. V připravovaném programu by nemělo chybět: Zahájení, projev starosty, průvod po vsi, prohlídka hasičské klubovny, školky s ochutnávkou, školní zahrady, sázení pamětního stromu, mše svatá v kapli, vystoupení hasičů novou a starou stříkačkou, vystoupení koňské skupiny, vystoupení historického šermu, volná zábava a slavnostní ohňostroj. Nově by mělo být do programu zařazeno odhalení pamětní desky obětím 1. světové války a další podle vašich a našich nových návrhů.

Z. Jaroš

Prodej občerstvení.

Zastupitelstvo obce Poděšín vyhláší veřejný záměr na prodej občerstvení při akci „Setkání rodáků“. Zájemci podají písemnou žádost na obecní úřad do pátku 30. dubna 2010 do 21:00 hodin. Zastupitelstvo si dává podmínku, že bude s vybraným zájemcem konzultovat ceník prodávaného zboží, sortiment a minimální dobu vydávání jídla a občerstvení.

Z. Jaroš

Zápis.

28. ledna 2010 proběhl v Základní škole Nížkov zápis dětí do 1. třídy. Byly přijaty tyto děti z Poděšína: **Bláhová Šárka, Chvátalová Ivana, Novotný Matěj, Poulová Lucie** a ze Sirákova: **Košáková Šárka, Prchal Lukáš, Slabá Natálie**. Zákonní zástupci dvou dalších předškoláků zatím rozhodují o odkladu. Jsou to z Poděšína **Chvátal Filip** a ze Sirákova **Pařík Jan**. **Přejeme dětem ve škole hodně úspěchů!**

Z. Jaroš

Školka.

Mateřská škola v Poděšíně na začátku roku 2010.

Leden a únor v mateřské škole byl ve znamení hrátek se sněhem. Děti si užily bohaté sněhové nadílky každodenním bobováním na kopci u Vejvodů. Spoustu her se sněhem také poskytla školní zahrada. Milý byl i výlet do háječku, kde děti nazdobily stromek pro zvířátka. Zapojili se také rodiče, kteří navázali dětem jablka a mrkve na provázky. Doufáme, že zvířátkům chutnalo.

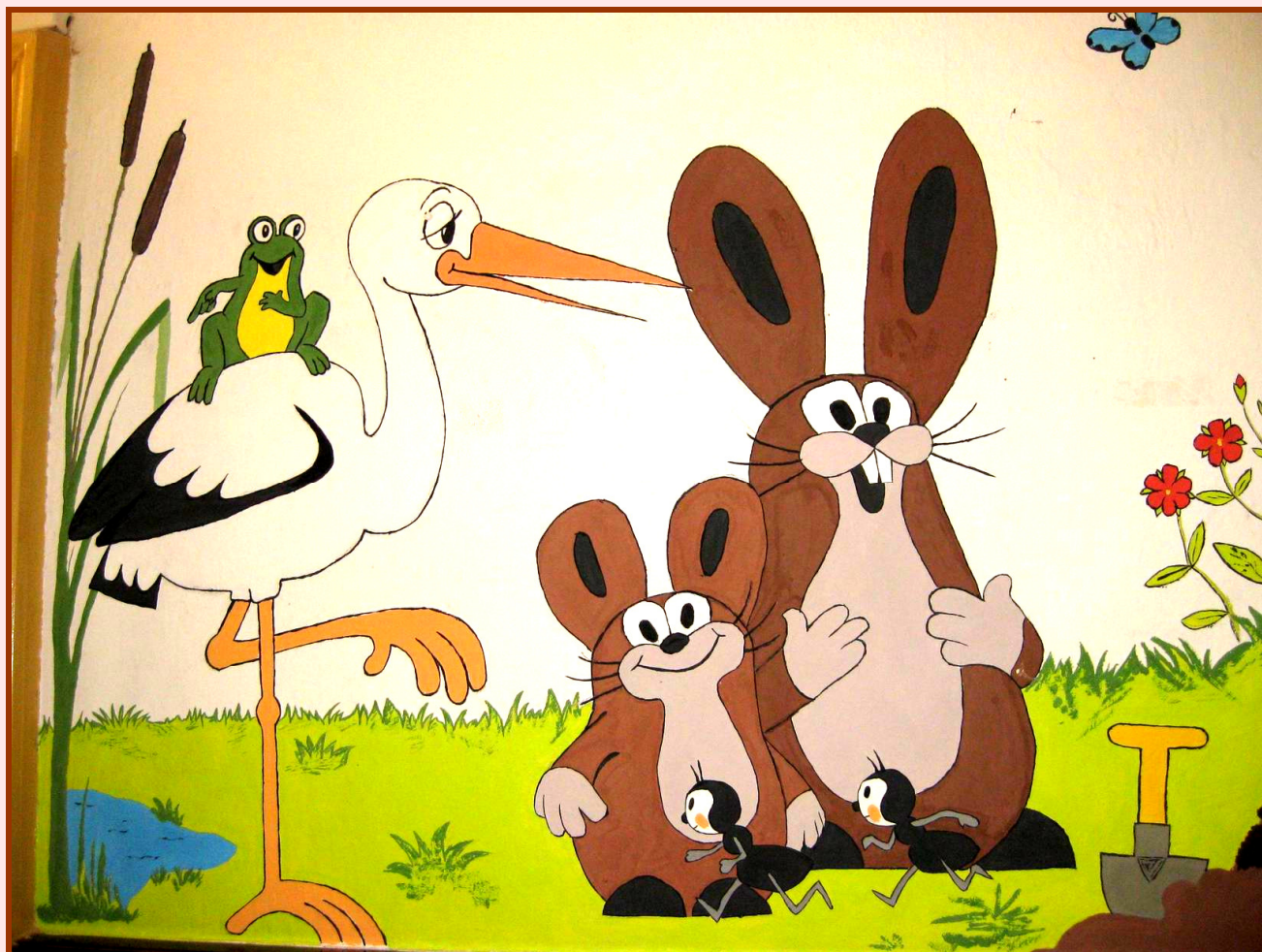

2. února přijela do školky paní Vojtová z Besipu, která měla připravený pořad o bezpečnosti silničního provozu.

Na program byla i diskotéka, naučný film a módní přehlídka reflexního oblečení a reflexních prvků. Děti řešily také dopravní značky a semaforey. Za odměnu dostaly spoustu dárků: omalovánky, pexesa, samolepky a reflexní odrazku v podobě svítícího medvídky.

Přijde březen a my se těšíme opět na loutkové divadlo v mateřské škole Nížkov, velikonoční tvoření a další činnosti.

Hana Řičanová

Obyvatelé 2009.

1. Počet obyvatel k 1.1.2009 253, z toho 125 mužů a 128 žen.

2. Narozené děti	2	Jágrová Tereška	č.p. 93	nar.	24.2.2009
		Enderle Lukáš	č.p. 69	nar.	20.9.2009
4. Zemřelí občané v roce 2009	3	Dočekalová Marie * 9.11.1925	č.p. 9	† 23.4.2009	83 roků
		Flesarová Blažena * 26.1.1917	č.p. 47	† 9.5.2009	92 roků
		Enderlová Marie * 20.1.1932	č.p. 69	† 24.8.2009	77 roků
5. Odhlášení občané v roce 2009	5	Dočekal Pavel	13.5 do V. Losenice	č.p. 77	nar. 10.7.1978
		Dočekalová Lenka	13.5 do V. Losenice	č.p. 77	nar. 18.3.1980
		Dočekalová Aneta	13.5 do V. Losenice	č.p. 77	nar. 28.12.2004
		Dočekalová Martina	13.5 do V. Losenice	č.p. 77	nar. 1.12.2007
		Jaroš Zdeněk	24.8. do Polné	č.p. 79	nar. 11.5.1980
		Šorf Michal	16.9. do Přibyslavi	č.p. 82	nar. 12.3.1984
		Čermáková Martina	5.11. do Prahy	č.p. 62	nar. 18.7.1978
6. Svatby	1	Šorf Michal a Simona Musilová	č.p. 82	dne:	19.9.2009

7. Počet obyvatel k 31.12.2009 245, z toho 123 mužů a 122 žen

8. Životní jubilea v roce 2010	80 r.	Smejkal Václav	č.p. 49	nar.	3.1.1930
	87 r.	Rosecká Františka	č.p. 19	nar.	11.1.1923
	89 r.	Dočekal Jaroslav	č.p. 9	nar.	13.2.1921
	50 r.	Šorf Milan	č.p. 82	nar.	21.2.1960
	50 r.	Doležal Josef	č.p. 12	nar.	27.2.1960
	89 r.	Landsmanová Marie	č.p. 56	nar.	13.3.1921
	83 r.	Šorfová Františka	č.p. 26	nar.	25.3.1927
	50 r.	Flesarová Anna	č.p. 83	nar.	4.5.1960
	75 r.	Homola Josef	č.p. 20	nar.	7.5.1935
	65 r.	Řeháček Vladislav	č.p. 59	nar.	14.5.1945
	50 r.	Navrátil Vladimír	č.p. 11	nar.	19.5.1960
	81 r.	Skalický Adolf	č.p. 50	nar.	26.5.1929
	50 r.	Sláma Miroslav	č.p. 29	nar.	18.6.1960
	50 r.	Navrátilová Jana	č.p. 11	nar.	27.6.1960
	75 r.	Palas Josef	č.p. 52	nar.	26.7.1935
	50 r.	Landová Marta	č.p. 58	nar.	10.8.1960
	55 r.	Nejedlý Alois	č.p. 91	nar.	19.8.1955
	81 r.	Jarošová Božena	č.p. 73	nar.	24.8.1929
	83 r.	Slámová Anna	č.p. 29	nar.	13.11.1927
	65 r.	Šlechtický Josef	č.p. 5	nar.	15.11.1945
	55 r.	Slámová Marie	č.p. 81	nar.	8.12.1955
	65 r.	Jaroš Jiří	č.p. 76	nar.	17.12.1945
9. Výročí svateb v roce 2009	30 r.	Věra a Milan Koumarovi	č.p. 78	dne:	26.1.1980
	45 r.	Zdeňka a Zdeněk Šustrovi	č.p. 61	dne:	2.3.1965
	20 r.	Marcela a Vladimír Řeháčkovi	č.p. 59	dne:	7.4.1990
	55 r.	Anna a Václav Smejkalovi	č.p. 49	dne:	23.4.1955
	25 r.	Marie a František Dobrovolnovi	č.p. 37	dne:	7.9.1985
	15 r.	Jana a Vratislav Sekničkovi	č.p. 5	dne:	9.9.1995
	20 r.	Jana a Václav Doležalovi	č.p. 92	dne:	29.9.1990
	20 r.	Naděžda a Zdeněk Sobotkovi	č.p. 21	dne:	27.10.1990
	40 r.	Růžena a Alois Chvátalovi	č.p. 32	dne:	21.11.1970
	35 r.	Marie a František Vejvodovi	č.p. 50	dne:	22.11.1975
	55 r.	Marie a Adolf Skalickovi	č.p. 50	dne:	26.11.1955

Výročí obce 2010.

1390-		Dovolení obnovení Filtzbaurovského rybníka v Poděšíně
1850-	10.6.	Zahájil činnost soudní okres Polenský
1850-	10.6.	Obec patří pod politický okres Německý Brod, kraj Pardubický, do roku 1855
1890-		Počet obyvatel 397, 52 domů.
1900-		Počet obyvatel 387, 55 domů
1930-	1.6.	SDH obdržel od spořitelních a záložních spolků prapor.
1930-	15.7.	Odhalena pamětní deska Janu Bezděkovi v Soběslavi. V Poděšíně učil od 19.11.1885 do 31.8.1889
1930-	1.8.	Válcovala se silnice k Nížkovu
1930-	30.8.	Vojenské cvičení v Poděšíně a okolí
1930-	7.10.	Zahájena meliorace
1930-	26.10.	Sněhová bouře až 1 m sněhu, zničeny lesy, elektrické vedení
1940-	1.9.	Povinná němčina ve škole
1940-	1.10.	Obec okres Jihlava, země Morava, do 31.5.1945
1940-		Počet obyvatel 372, 65 čísel
1960-		Postavena lávka přes potok u kulturního domu, železné nosníky
1960-	12.6.	Nový okres Žďár nad Sázavou, kraj jihomoravský, do 31.12.1999
1970-		Sněhová kalamita – pomoc vojska
1970-	4.	Zahájena stavba vodovodu.
1970-	23.10.	Nový zvon v kapli
1980-	1.4.	Zrušení MNV Poděšín, patříme pod Nížkov, do 30.6.1990, volby 5.6.80
1980-	1.11.	Počet obyvatel 208, mužů 105, žen 103
1990-	1.7.	Obec je opět samostatná
1990-	23.12.	Exhibici v KD předvedl sedminásobný mistr světa ve stolním tenise Guo Yue Hua z Číny.
2000-	1.1.	Poděšín pod okresem Žďár nad Sázavou, kraj Jihlavský
2000-	15.5.	Zahájena plynofikace obce Poděšín, firma Gaslines Žďár n/S.
2000-	29.5.	Zahájena stavba vodovodu od. č.60, kolem č.52, č.4, č.2, č.64, č.1, po č.79 a dále kolem č.36,č.35,č.34,č..33, až po číslo 13. Délka obou tras je 567,5m
2000-	26.6.	Na MěÚ v Polné založeno sdružení obcí pod názvem „Mikroregion Polensko“, celkem 22 obcí, za obec Poděšín zástupce starosta obce Jaroš Zdeněk
2000-	10.7.	Zahájena stavba vodovodu od čp. 51, kolem 45, 25, až po 49. Délka 44 metrů
2000-	15.8.	zahájena plynofikace mateřské školy, firma IWA Žďár n/S.

Tenkrát v Poděšíně. – 1. část.

Zahajujeme novou rubriku, ve které budeme vzpomínat na to, jak to v Poděšíně bylo před pár desítkami let. Vzpomínat bude nejstarší občan naší obce, 89-letý pan Jaroslav Dočekal. Takže tenkrát v Poděšíně...

Zima.

Tak jako letos, bývaly často zimy s hodně sněhem i dříve. To se ale silnice neprohrnovaly jako nyní. Většinou byly nesjízdné a jezdilo se na saních po poli. Nejvíce sněhu bývalo na silnici k Polné v kopečku za vsí. Hned za Palasovými humny se vyjelo na pole a na silnici se vjelo až u Brožáku. Do Polné se dost často jezdilo. Byli tam lékaři, veterináři, okresní soud a ostatní úřady, neboť Polná byla tehdy soudní okres. Byl tam i zemědělský podnik Sativa, který měl všechny potřeby pro zemědělství, jako hnojivo, osiva. Od zemědělců vykupoval obiloviny a brambory. Autobus tehdy měl soukromý podnikatel pan Krajc. Ten v zimě nemohl jezdit pro nesjízdnost silnic. Sníh ze silnic se vyhazoval až před jarem. Starosta vyhlásil pracovní povinnost a z každého čísla někdo musel jít vyhazovat sníh. Silnice k Nížkovu bývala sjízdňá celou zimu, protože se tam jezdilo pro výpalky do lihovaru. Výpalky byly odpad při zpracování brambor na líh. Doma se jimi polévala řezanka a dobytek lépe žral. Saně na ježdění v zimě bývaly dělány ze silných fošen a když se ujezdily, tak se podložily novými fošami. Ale i koně se museli na zimu připravit. Před zimou se okovali zimními podkovami. Ty se lišily od podkov letních tím, že měly místo ozubů pevných šroubovací, říkalo se jim štolny. Na podkově byly čtyři. Při náledí se našroubovaly ostré, které se nechaly u kováře znovu naostřit. Kdo pracoval na poli s kravským potahem, ten celou zimu nevyjížděl. Auta tehdy nejezdila, protože žádná nebyla.

Největší radost měly děti. Tehdy nebyly počítače, ani televize, takže děti šly ven na klouzačku. Nejdelší klouzačka byla od kapličky, kolem Slámových, Stránských až k potoku. Další byla od Hanusových před Chvátalovými č. 11 (dnes Navrátilovi) a Musilovými č. 38 (dnes Landovi) přes silnici k potoku. Klouzačky se udržovaly. Večer se polévaly vodou a do rána tam byl led. Na rybníku se ještě nebruslilo, protože málo dětí mělo brusle. Do školy děti chodily ve dřevácích. Byly to vlastně pantofle, které měly na spodku dřevo. Dřeváky musely být ve škole na chodbě pěkně urovnané v řadě. Do dřeváků se obšívaly punčochy, na spodní stranu se přišíval kus pevné látky, nejlépe z klobouku. Další se přišil na vršek a na patu. Boty se nosily jen ve svátek a do kostela.

Jaroslav Dočekal nejstarší

Internet.

Novinky na www.podesin.cz

- 15.6.2009 - Obecní úřad - Úřední deska – Vyhláška oznámení o zahájení řízení o vydání Územního plánu Poděšín
- 19.7.2009 Obecní úřad - Obecní oznámení - Poplatky
- 31.8.2009 Obecní úřad - Úřední deska - Vyhláška - Schválený Územní plán
- 31.8.2009 Obecní úřad - Úřední deska - Schválený Územní plán obce Poděšín
- 9.11.2009 Obecní úřad - Zpravodaje - "Číslo 3/2009" ke stažení
- 12.1.2010 Obecní úřad - Formuláře - "Žádost o povolení kácení stromů" ke stažení
- 13.1.2010 Obecní úřad - Obecní oznámení
- 25.1.2010 Obecní úřad - Zpravodaje - "Číslo 4/2009" ke stažení
- 27.1.2010 Webkamera - úvodní obrázek nahrazen aktuálním obrázkem z webkamery
- 27.1.2010 Obec - Články - Číslování domů
- 28.1.2010 Obec - Historie - Výročí obce - 2009, 2010
- 28.1.2010 Obecní úřad - Úřední deska - Usnesení zastupitelstva 06/11/2009, 25/09/2009, 11/09/2009, 19/06/2009, 15/05/2009
- 28.1.2010 Nové: - Obecní oznámení, - Události poslední doby, - Články
- 2.2.2010 Obec - Video - 2010 - Zima na vsi
- 2.2.2010 Obecní úřad - Zprávy RSS - Územní plán
- 2.2.2010 Obecní úřad - Úřední deska - Komentář - Rozdíl v příjmech a výdajích
- 2.2.2010 Nové úvodní foto
- 2.2.2010 Czech Point
- 4.2.2010 Obecní úřad - Výroční zprávy - "Výroční zpráva za rok 2009" ke stažení

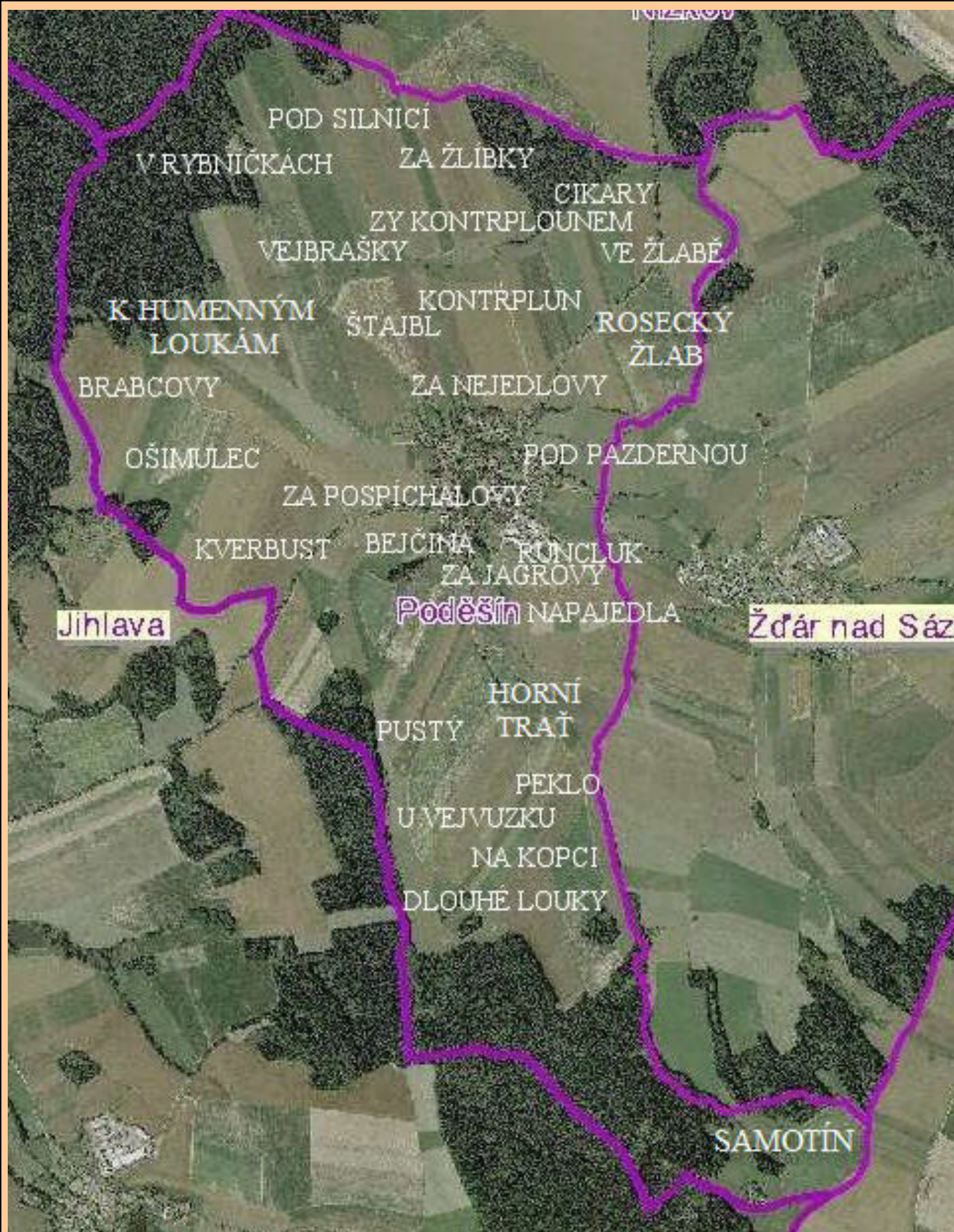
J. Dočekal

Místopis Poděšína – 11. část.

Extravilán.

V minulém čísle obecního zpravodaje jsem dokončil názvosloví obce a tím jsem si myslel, že mám hotovo. Byl jsem ale požádán, abych se o něco podobného pokusil i v extravilánu obce. Moc se mi do toho nechtělo, protože vím, že mnoho lidí v obci zná názvy lokalit daleko lépe než já. Nakonec jsem souhlasil a doufám, že když udělám nějakou chybu, tak mě opravíte, a nebo doplníte o názvy, které neznám. Nejprve bych chtěl vyjmenovat hlavní části našeho katastru, ale nejdříve se podívejme do historie. Dle příznávací tabulky poddaných, z rustikálního katastru tak zvaně tereziánského, ze dne 20. června 1719 obce Poděšína se dovídáme, kteří hospodáři, kolik polí a luk, a ve kterých tratích hospodaří. Zde nás zajímají názvy tratí, jenž většinou do dnešní doby jsou v užívání, ovšem ve tvaru více méně zkomoleném. Ku příkladu Steinhübel je nyní Štajbl, Kolterbrün, nyní Kontrploun, Militeich je nyní Vejprašky, Obdem schmolen Tečicht = Ošimulec, Runcruk = Runcluk atd. Mnohé zůstávají beze změny: "Na chromým", "Pod silnicí", "Kverbusti", "U žlabu", "Dlouhé louky", "V mokrým žlabě", atd. Tento zápis jest německý a vypočítává u každého hospodáře, kolik kusů polí, a ve kterých tratích má, udáváje jejich názvy. Mimo to zaneseny jsou zahrady, rybníky a počet kusů dobytka, také stav hospodářských budov. V roce 1788 byly tyto hlavní tratě: Humenní, trať pekelská, trať horní k dlouhým loukám, Na kverbustě, Ve skalách u Brabcových louk, K humenním loukám, Pod silnicí, Na Štajnhübli, Za mokrým žlabem k silnici, K dolnímu žlabu. Popis z roku 1788 bude v příštím zpravodaji.

Z. Jaroš

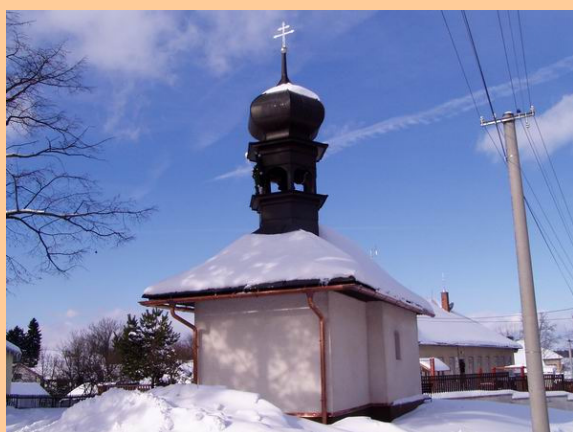
Mapa katastru Poděšín s některými názvy v extravilánu obce.

Zima na vsi 1.

Zima na vsi 2.

Zima na vsi 3.

Zima na vsi 4.

Zima na vsi 5.

Zima na vsi 6.

Zima na vsi 7.

Zima na vsi 8.

Polenský hrad.

Areál hradu a zámku; vlevo nahoře bývalý zámecký pivovar, vpravo dole rybník Peklo.

Jaroslav Dočekal 89 let.

Václav Smejkal 80 let.

Oslava Výroční schůze JZD okolo roku 1975.

Z leva vzadu: Jaroš Zdeněk č.1, Šimek Pavel č.12, Sláma Jindřich č.13, Sláma Jan č.29

Z leva vpředu: Jarošová (Musilová) Hana č.1, Enderlová (Kosourová) Jana č.69, Koumarová Stejskalová Marie č.28, Dočekalová (Leštinová) Marie č.9, Flesarová (Ducháčková) Marie č.7, Slámová (Vomelová) Anna č.29

Družstevnice na poli okolo roku 1960.

Z leva: Matoušová Růžena č.28, Landsmanová Marie č.56, Dočekalová Marie č.9, Šorfová Františka č.26, Šlechtická Františka č.5, Enderlová Marie č.69

Putování po našem okolí – 7. část.

Hrady, zámky, zříceniny. Nyní se podíváme na asi nejzajímavější objekty v našem okolí, tedy hrady, zámky nebo jejich zbytky. Podle toho, jak se k nim zachovala historie. Nebo také podle toho, jestli je navštívil bratr Žižka nebo nenavštívil. Tento obdivovaný, ačkoliv v závěru života slepý, nikdy neporažený vojevůdce, má na svědomí zánik mnoha hradů, které se po jeho návštěvě již nikdy nevzpamatovaly. Další zhoubou pro naše hrady a zámky byl oheň vzniklý buď přírodně od blesku nebo neopatrností jejich obyvatel. Dále způsobili zánik hradů naši sousedé: Němci, Poláci, Maďaři, Turci, Švédi, Francouzi.

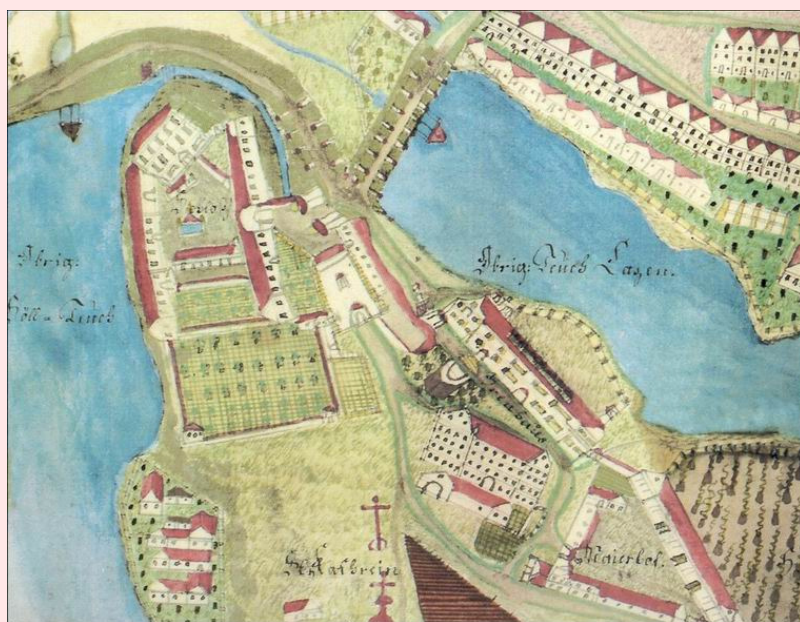
Areál hradu a zámku v Polné. Z 6.5 km

Hrad Polná vznikl pravděpodobně na konci 12. století jako opevněné sídlo na zemské hranici při křižovatce obchodních cest – jedné z větví Haberské stezky a trasy z Moravy do Čech, později zvané Uherské cesty. Dle Augusta Sedláčka, autora rozsáhlé encyklopedie *Hrady, zámky a tvrze Království českého*, patří k nejstarším feudálním stavbám u nás. V samotné Polné je jednoznačně nejstarší dochovanou památkou.

Původní podobu hradu tvořila válcová obytná věž a hospodářský dvůr ohrazený palisádou nebo valovým opevněním. Ve 13. století vymezovala jádro hradu kamenná hradba; obytná věž byla doplněna prostorným palácem na konci ostrožny. Hospodářské zázemí hradu bylo značně rozšířeno ve 14. století; přibýly hospodářské budovy, součást opevnění tvořily hradní příkopy naplněné vodou. V I. pol. 15. století došlo k dalšímu obestavování vnitřního jádra hradu obytnými a hospodářskými budovami; opevnění předhradí bylo zesíleno novou kamennou hradbou. Dne 9. září 1443 se na polenském hradě konal sjezd předních představitelů strany podobojí a některých krajských hejtmanů pod vedením majitele Polné a čelného utrakvistického politika Hynka Ptáčka z Pirkštejna. Významné

*Hrad v I. polovině 17. století
(výřez z rytiny Matthäuse Meriana)*

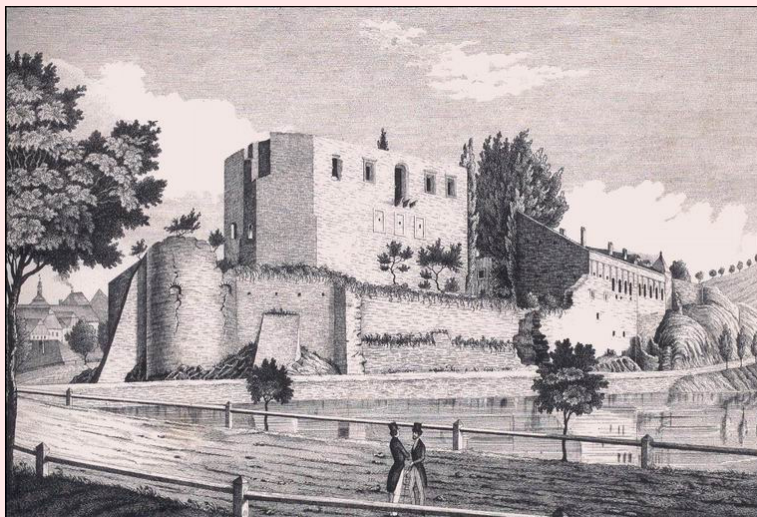
Hrad, zámek, pivovar a panský dvůr – výřez z plánu města, zhotoveného nadlesním Josefem Zirnfussem

události se odehrály na hradě v době panování českého krále Jiříka z Poděbrad. Koncem května 1468 přitáhl král na Polnou s početným vojskem, aby zasáhl do bojů u Třebíče, kde byl uherskými vojsky pod vedením krále Matyáše obklíčen jeho syn Viktorin z Kunštátu, majitel panství Polná. Hrad Polná se na čas stal hlavním královým hlavním stanem a opěrným bodem. Hrad byl v letech 1471 a 1474 také svědkem rokování o míru se zmocněnci uherského krále Matyáše. Po uzavření příměří byla za majitele Viktorina z Kunštátu v letech 1479–1486 provedena velká pozdně gotická přestavba hradu. Její součástí bylo výrazné zesílení hradního opevnění i důkladná oprava městských hradeb; obrana na severu byla zesílena dlouhou parkánovou hradbou. Pod skalním srázem byl vybudován velký šestnáctihektarový rybník Peklo, z velké části obepínající hrad.

Do 16. století ovládali majitelé polenského panství (od 13. století páni z Polné, z Lipé, z Pirkštejna, z Kunštátu, z Lípy, z Valdštejna, z Hradce, ze Šenfeldu) pomocí hradu českomoravské pomezí v centru Vysočiny a střežili důležité obchodní spoje. Později byly na hradě hosty důležité státní návštěvy; při různých příležitostech Polnou navštívili: Jiřík z Poděbrad, Vladislav II. Jagellonský, Ludvík Jagellonský, Rudolf II., Bedřich Falcký...

V roce 1584, po zásahu bleskem, hrad vyhořel. Tehdejší majitel panství Zachariáš z Hradce dal objekt opravit. Některé jeho části byly renesančně přestavěny na pohodlné zámekské sídlo.

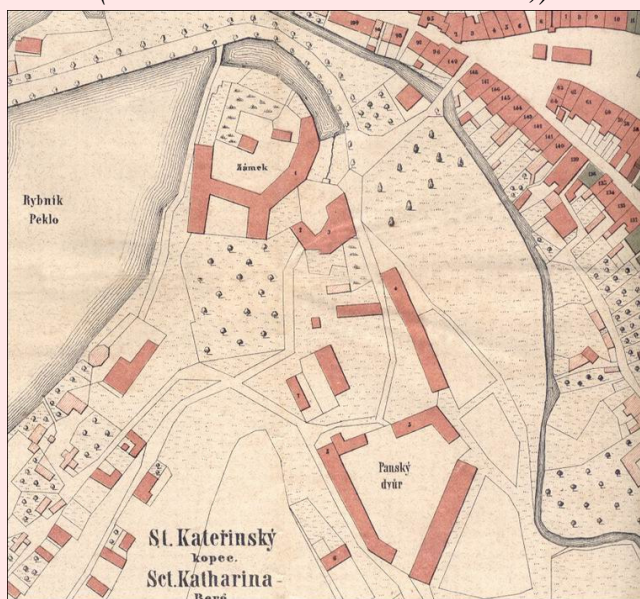
Podobu hradu nám dokládá nejstarší vyobrazení Polné – veduta

Stav hradu v roce 1845 (litografie dle náčrtu Františka Alexandra Hebera)

Hrad a zámekská věž, kolem roku 1890 (kresba od Karla Liebschera,)

Hrad, zámek, špejchar, pivovar a panský dvůr, výřez z plánu města Polné, vydaného po velkém ohni v r. 1863

Jorise Hoefnagela z roku 1617, zhotovená dle nákresu jeho otce Jacoba Hoefnagela z 90. let 16. století. Hrad byl po několika požárech a značném poškození Švédy za třicetileté války (1645 a 1647) několikrát přestavěn. K nejdůkladnějším stavebním ranně gotickým úpravám došlo za majitele polensko-přibyslavského panství Ferdinanda Ditrichštejna koncem 17. století. Podstatná část hradu byla přestavěna na zámek po r. 1690. Četné starší stavební části, poškozené v letech 1645 a 1647 Švédy, dal majitel zbořit. Obnovil východní a jižní stranu hradu a zrušil opevnění (při přestavbě byl stržen padací most u zámku). Při zámku vznikl hospodářský areál se stájemi, dvorem a sýpkou. Úpravy zásadně znamenaly budovy přilehlé při hradbách i hradní jádro. Stavební práce trvaly čtyři roky, bylo znovu vybudováno předhradí, příkopy zavezeny a valy odstraněny. Zámek byl přizpůsoben a upraven na byty panských úředníků, některé části hradu byly rozebrány a srovnány se zemí.

Od roku 1712 do roku 1927 byl při hradu v provozu panský pivovar, který tak konkuroval pivovaru měšťanskému. V letech 1735 a 1744 v zámku a přilehlých budovách hořelo. O padesát let později (1794) vypukl oheň v pivovaru a plameny zachvátily sousedící hospodářské budovy i zámek. Požár řádil po tři dny. Shořely věže nad branami zámku a nakonec celý zámek, který pak již nebyl v původní podobě vystavěn. II. patro bylo odbouráno a z I. patra zřídili pudy...

Vchod na hlavní zámecké nádvoří, 2008

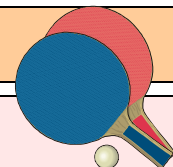

Hrad, kde jsou od roku 1925 umístěny muzejní expozice, současný stav

Východní trakt zámku na hlavním nádvoří, 2008

(použitý zdroj: www.geocaching.com, autor Jan Prchal. Pokračování o Polné příště.) J. Dočekal

Stolní tenis**Výsledky OP 3. třídy po polovině soutěže:**

Poděšín „A“ – Polnička „B“ 9:9; Škrdlovice – Poděšín 9:9; Poděšín – Netín „B“ 8:10; Velká Bíteš „C“ – Poděšín 11:7; Poděšín – Velké Meziříčí „C“ 9:9; Poděšín – Sázava 6:12; Malá Losenice – Poděšín 9:9; Poděšín – TJ Žďár n.S. 11:7; Uhřínov – Poděšín 9:9;

Úspěšnost hráčů Poděšín „A“ po polovině soutěže:

Štikar Jaroslav 25/11 – 69,4%; Eliáš Bohuslav 28/18 – 64,3%; Jaroš Radim 32/18 – 56,3%; Jaroš Zdeněk 3/7 – 30%; Kourková Jana 3/9 – 25%; Landová Jitka 1/3 – 25%; Neubauer Aleš 2/12 – 14,3%, Koumar Jan 0/4 – 0%.

Výsledky OP 4. třídy po polovině soutěže:

Poděšín „B“ – Poděšín „C“ 13:5; Borovnice – Poděšín „B“ 18:0; Poděšín „B“ – Oslavice „C“ 12:6; Vepřová – Poděšín „B“ 13:5; Poděšín „B“ – Lhotky „C“ 7:11; Poděšín „B“ – Dolní Heřmanice 8:10; Netín „C“ – Poděšín „B“ 13:5; Poděšín „B“ – Orel Bystřice n.P. 4:14; Jámy – Poděšín „B“ 10:8.

Poděšín „B“ – **Poděšín „C“** 5:13; Poděšín „C“ – Dolní Heřmanice 3:15; Netín „C“ – Poděšín „C“ 5:13; Poděšín „C“ – Orel Bystřice n.P. 5:13; Jámy – Poděšín „C“ 12:6; Lhotky „C“ – Poděšín „C“ 15:3; Poděšín „C“ – Borovnice 2:16; Oslavice „C“ – Poděšín „C“ 9:9; Poděšín „C“ – Vepřová 4:14;

Úspěšnost hráčů Poděšín „B“ po polovině soutěže:

Jaroš Radim 14/6 – 70%; Chvátal Jaroslav 18/18 – 50%; Musil David 2/2 – 50%; Neubauer Aleš 14/18 – 43,8%; Jaroš Zdeněk 7/17 – 29,2%; Vejvodová Marie 0/16 – 0%; Koumar Jan 0/12 – 0%.

Úspěšnost hráčů Poděšín „B“ po polovině soutěže:

Šustr Radek 2/2 – 50%; Smolík Jaromír 17/19 – 47,2%; Maša Stanislav 13/23 – 36,1%; Maša Pavel 3/29 – 9,4%; Maša Petr 3/33 – 8,3%.

Z. Jaroš

Nejlepší tři hráči TJ Poděšín v letošní sezóně:

Štikar Jaroslav

Eliáš Bohuslav

Jaroš Radim

Koňské příběhy.

Jaro, zavlačování.

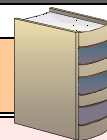
Když nastoupil v Těšanech nový správce, začaly se uplatňovat agrotechnické lhůty. Protože bylo málo potahů, těžko bylo vše včas zvládnout. Správce proto přijel do hříbárny, jestli bych mohl v rámci zaučování hříbat v tahu zavlačovat zaseté obilí. Ono se to zdálo velice jednoduché, ale praxe byla složitá. Při zaučování nemá hříbě ve voze velkou

možnost pohybu. Vepředu ho drží oje, ke kterému je připraženo držákem a postraňky jsou mnohem výše, nemůže proto z nich tak lehce vyskočit, zvláště při zastavení. Měl jsem s tím velké starosti, aby se hříbata neporanila. Připražal jsem je k plemenným klisnám a po půl dni jsem je vystřídal. Během této práce jsem nemohl zastavit, neb většina hříbat se snažila vyskočit z postraňků a couváním se zbavit postroje. Já jsem měl před touto prací zraněné nohy, musel jsem však bez zastavení celé půldne vydržet v chůzi za tímto spřežením. Tato práce mě však čekala po celé jarní období, než bylo vše zaseto. I svačit jsem musel většinou při chůzi. U rozporek byly jen háčky, ne roubíčky, aby v případě potřeby se mohlo hříbě rychle vypřáhnout. Často se však pobočnice z těchto rozporek při zastavení vysmekly. I když mě nohy často bolely a některé hříbě si zvykalo pomalu, byla to pro mě práce radostná, zvláště, když bylo pěkné počasí a skřivánci mně pěli nad hlavou. Takto jsem zavlačil přes sto hektarů, to jest přes pět set měřic. Když jsem tuto práci ukončil, přijel pan správce v sobotu v poledne, že ještě potřebuje převláčit ozimou pšenici, která měla být již hotova. Na tuto měli speciální brány z ocelových silných drátů, aby se pšenice nevyvlačovala. Slíbil mě, že tyto brány mě za poledne přivezou na pole. Když jsem se zeptal na výměru, bylo mně řečeno, že tato Niva je o výměře osm hektarů, to jest přes čtyřicet měřic. Já jsem řekl, že to nemohu do večera zvládnout. Myslíl jsem, že tyto brány mají podobný záběr těm, s kterými jsem zavlačoval zaseté obilí, tři vedle sebe. Čekalo mě však překvapení. Protože tyto brány byly poměrně lehčí, měli těžké trubkové táhlo na kolečkách, aby vláčely celou plochou a bylo jich osm vedle sebe. Práce s těmito bránami mě rychle ubývala, neb měly více než dvojnásobný záběr než brány normální a bylo přesně vidět každý záběr nakloněný po směru jízdy a tento lán pole byl téměř do čtverce. Bylo krásné počasí a z tohoto pole bylo vidět až do Brna. Tímto uvlačeným lánem jsem ukončil jarní období a zaučil jsem více než polovinu hříbat z ročníku tříletých.

(pokračování příště)

B. Dočekal

Kronika.

Rok 1978. Srpen, stejně jako červenec, byl velmi chladný a snad každý den sprchlo. Otavy a jiné plodiny se velmi obtížně sklízely. Obilí jen velmi pomalu zraje. K prvnímu září je pokoseno polovic ječmene, ostatní zrniny stojí, vlastně nestojí, ale velmi silný vítr je v polou srpna povalil tak moc, že u žita a pšenice nestojí téměř ani stéblo. Kosení těchto plodin bude velmi obtížné, protože začíná prorůstat peřem a trávou. I září je velmi chladné, skoro každý den prší. JZD sklízely ještě 20. září žito a pšenici. Sklízet se nechalo jen několik hodin denně. Zrno má vlhkost až 25%. Rovněž sláma se obtížně sklízí a to ještě velmi vlhká. 30. září je sklízet ještě 40% a téměř každý den prší. Po dvacátém září JZD začalo sklízet brambory. Rovněž i tady se velmi obtížně sklízely pro častý déšť. Brambory jsou plné hlíny, mají nepěkný vzhled. Úroda brambor je velmi pěkná, 350q po hektaru je letos běžné. Rovněž v říjnu jde sklizeň brambor nepříjemně pomalu. Ke konci října je sklízet ještě 30% slámy, a jak se jeví počasí, pravděpodobně se vůbec nesklidí. Vlivem špatného počasí se nesklidila z některých luk otava, která narostla velmi pěkná. Sportovci pokračují s výstavbou kabin a toalet na hřišti k Sirákovu. Deštivé počasí a chladno trvá do 22. listopadu. Polní práce pokračují velmi pomalu. Ke konci měsíce několik pěkných slunečných dní. JZD dokončují sklizeň řepy, ale má na hromádách za bramborárnou ještě asi 20 vagónů brambor. 29. a 30. listopadu začal padat sníh, kterého napadlo asi 30 cm, takže zapadla i zmíněná hromada brambor. Ještě, že je trochu zateplili slámou. V letošním roce se urodilo neobyčejně mnoho jablek a švestek. Jablka jsou velmi pěkná, téměř žádná červivá. Švestky vlivem chladného a deštivého počasí špatně dozrávaly a zůstalo jich hodně nesklizených.

K 30. listopadu zapadlo sněhem 25% slámy, toho větší část ovesné, což je tím větší škoda. Do 6. prosince mrazíky střídavě 5°C pod nulou, ale již 7. prosince klesla teplota na 18°C pod nulou, 8. prosince 19°C pod nulou. 10. prosince ráno již jen 3°C pod nulou. Za poznámku stojí napsat, jaký zvrát počasí nastal během jednoho dne. Sníh který během listopadu napadl, kolem 20. prosince úplně zmizel, denní teploty se pohybovaly až do konce měsíce 6-8°C nad nulou. Hodnotíme-li rok 1978, tak to byl rok v průměru chladný s teplotami 5°C pod dlouhodobým průměrem a byl mimořádně deštivý. Je, ale zajímavé, že to byl rok úrodný, dokonce u některých plodin rekordní, tak třeba obilí průměrná sklizeň 45q/ha. To je nejvyšší sklizeň všech dob. Rovněž brambory, jak už jsem se zmínil, to byla hotová katastrofa, tato mimořádná nadúroda způsobila velké nesnáze v odbytu. Škrobárny, lihovary i konzum odmítaly další brambory přijímat, následkem toho JZD skladovaly brambory na poli na hromádách a tím také vznikly velké ztráty pomrznutím. Sloučené JZD Nížkov pěstovalo brambory na 550 ha, průměrná sklizeň 325q po hektaru.

Tržby.

Tržba v prodejně Jednoty byla 803.000,-Kčs, Tržba v prodejně pohostinství 183.000,-Kčs. Uvádím hodnotu koruny jako platidlo: Cukr 7,30 Kčs, mouka hladká 4,20 Kčs, chleba 1 kg 2,60 Kčs, máslo 1 kg 40,- Kčs, Rum 1 litr 31,- Kčs, Uzeniny: salám obyčejný 25,- Kčs, ostatní až do 50,- Kčs, Nafta 1 litr 1,90 Kčs, benzin 1 litr 4,50 Kčs, pivo 10° 1.70 Kčs.

Narození.

Koumarová Hana, Chalupníková Petruška, Sobotka Milan, Doležal Petr.

Úmrtí.

29.1.1978 Hanus Josef č.63, 67 roků, 15.8.1978 Flesarová Marie č.10, 86 roků, Anna Šmirausová č.50, 83 roků. 9.11.1978 Chalupník Vavřinec č.22, 73 roků.

Údaje zaznamenal Homola František. (Pokračování v příštím čísle)

Opsal: Z. Jaroš

Historie.

Nejstarší historie Poděšína a okolí. (20. část)

Rok 1607 - pokračování

Po vsích chodí všelijací tuláci (celé rodiny) i s dětmi a prosí o jídlo. Oni jsou zdaleka a tuze bídní jsou. Kdo srdce dobré má, kousek chleba nebo kaše jim dá. Horší je, když přijdou černí cikáni, to každý hned všechno ukryje. Protože oni na žádnou práci nejsou, a co vidí, to ukradnou. I když jsou to také lidé, ale oni se neumí chovat a hned každému nadávají. Někteří velké nože mají a s těmi nám před očima šermují a hrozí nám smrtí. To musíme vzít hnojné vidle a od chalupy je ženeme. Kdyby práci chtěli, tak by to bylo jiné.

Chodili jsme opravovat rybník zvaný Kněžský do Veselí, který je majetkem obce od roku 1563 a to za panování pana Zygmunta Heldeta z Kementu. Veselí má právo varečné na pivo od roku 1536. 18. srpna vypukl v Sirákově požár. Shořela chalupa Kurta Hanzkreuze a Pithuvjesta. Zima začala 10. prosince a mráz a sníh padá a drží do konce roku.

Rok 1609

Celý leden padá sníh a dost silné mrazy chodí. V březnu slezl všechn sněh. Léto bylo celé mokré, a tak úroda je špatná. 22. srpna velké ledové kroupy přišly. Kusy ledu ležely několik dní ve vsích Poděšíně, Sirákově, Janovicích a Matějově. V Poděšíně rybník na návsi má díravou hráz. Dráb z Poděšína je na lidi zlý a i rychtář se ho bojí. Jmenuje se Jakobi Feyth a je malý sedlák. Zima začala 4. prosince a silný mráz přišel ke konci roku a sněhu napadlo dva stěvíce. Všude okolo je daleko vidět, jak z lesů se dým valí. To milíře se všude rozhořely jako každý rok. Okolo Poděšína, Sirákovy, Nížkova, Újezda, Matějova, Rudolce a k Polné. Celé dny není vidět na krok od silného dýmu. Uhlí dřevěné je pořád potřeba v hamru železném i skleném. Hodně se také vozí do Ronova. V Sirákově chce Němec Konrád Handsuh, majitel huti končit a do Německa odejít s celou rodinou. Jeho bratr Wilhemus již dříve také odešel. Ten Konrád má huť od roku 1577 a již dobře Český jazyk zná. Manželku má z Nížkova a jmenuje se Jaromíra z rodu Václava Pazoura. V Poděšíně dělají dobrou mouku a tam každý chce mlít. Je vydaný Majestát od císaře Rudolfa II, o náboženské snášenlivosti. To se tuze nelíbí katolické menšině, která nechce uznat jiné náboženství a zle potajmu na císaře nadává.

Rok 1611

V lednu byly 8 dnů silné mrazy a pak 15 dnů koncem února a začátkem března. Potom přišly lepší časy a teplé dny, ale málo deště. Celé léto je studené a mokré. Na polích, která jsou nízko položená stojí voda a obilí je pohnilé. Zima začala 22. listopadu silným povětrím a mokřím sněhem. Za dva dny napadlo sněhu na 2 stěvíce a mráz držel až do konce roku.

Všude se povídá, že v České zemi všelijaké nové věci se konat budou. 1. března vtrhli do země pasovští žoldnéři. Každý má velké obavy co bude dále. Snad k nám také loupit nepřijdou.

Rok 1612

Jaro přišlo dlouho, když už doma máme všechno snědené a dobytek je tuze vychrtlý. Hodně jsme toho prodali za malý groš na jarmacích všelijakým farleržuom (flákačům, povalečům) kteří levně nakupují a draho prodávají. Co jsme však mohli dělat, když krmení nebylo ani pro dobytek ani pro lidi. Léto bylo lepší a úroda byla dobrá. V červenci a srpnu bylo několik silných bouřek, ale větší škody nevznikly, jen zapálil panský les u Poděšína, ale to nám je jedno. Silná zima začala od 28. listopadu. *(Pokračování v příštím čísle)*

Václav Flesar

Počasí.

Teplota ráno

Teplota poledne

Teplota večer

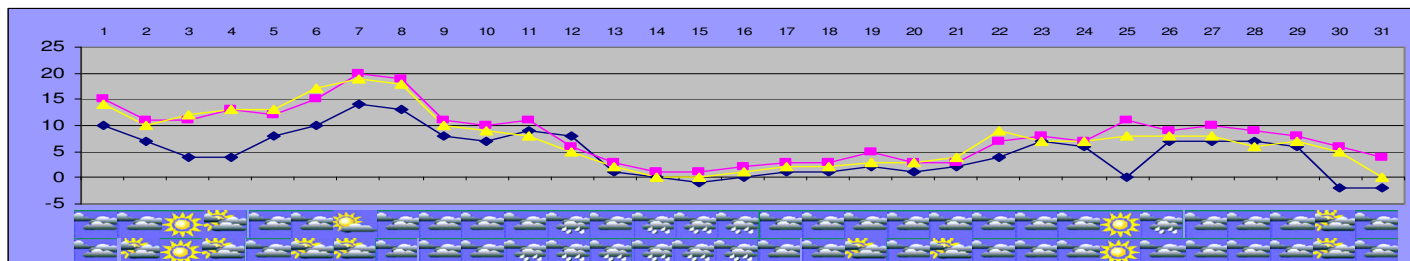
JASNO
POLOJASNO
OBLAČNO

ZATAŽENO
DĚŠŤ

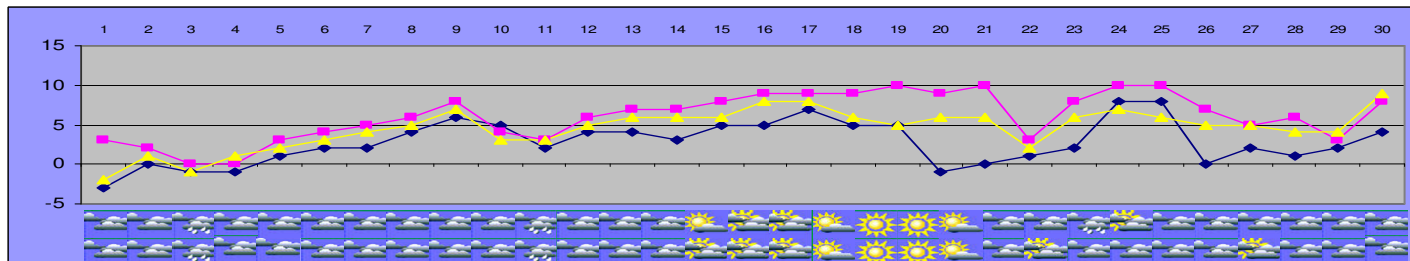
Říjen. Slunečno bylo 2 dny, propršelo 3 dny, sněžilo 3 dny a to od 14. do 16.10., vítr tentokrát nefoukal. Průměrná polední teplota byla 8,3°C, vloni 8,5°C, předloni 7,5°C. Dešťových srážek bylo 65 mm. Byl to chladnější, ale velice mokrý měsíc.

Říjen	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ráno	5,3	9,2	9,2	5,3	4,0	6,7	6,5	7,1	3,0	3,1	4,8
Večer	8,6	12,6	11,8	7,2	6,4	10,1	10,4	10,2	6,3	6,6	7,4

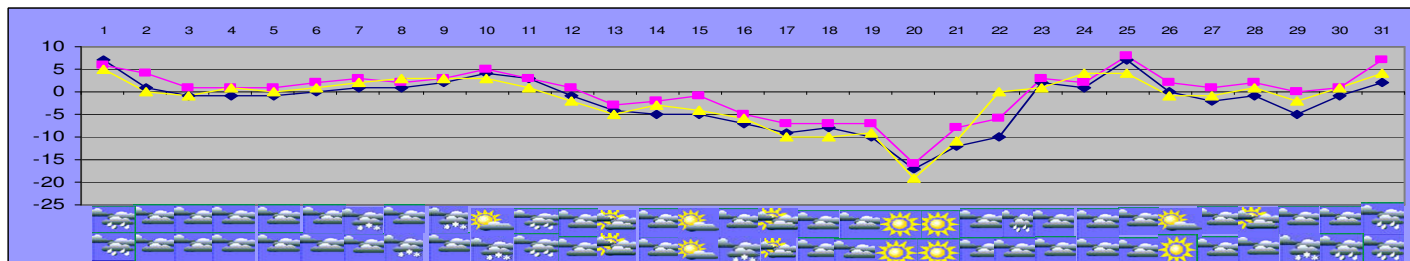
Listopad. Slunečno bylo 2 dny, 3 dny propršelo, 1 den sněžilo, vítr foukal 4 dny, 1x byla ranní mlha. Průměrná polední teplota byla 5,8°C, vloni 3,6°C, předloni 1,7°C. Dešťových srážek bylo 36 mm. Byl to teplejší a suchý měsíc.

Listopad	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ráno	-0,2	4,3	-0,7	3,7	4,4	2,6	0,5	4,3	-1,0	0,8	2,6
Večer	1,1	5,1	0,8	4,7	5,9	3,0	1,9	5,4	-0,1	1,7	3,3

Prosinec. Slunečno bylo 3 dny, propršelo 8dní, vítr foukal 4 dny, sněžilo 2 dny. Průměrná polední teplota byla -0,1°C, vloni 0,1°C, předloni -0,7°C. Dešťových srážek bylo 65 mm. Jednalo se o průměrný prosincový měsíc. V roce 2009 bylo celkem 804 mm srážek.

Prosinec	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ráno	-1,5	-0,6	-7,0	-3,2	-1,5	-1,3	-2,4	0,3	-2,9	-2,2	-2,2
Večer	-1,2	-0,2	-6,1	-2,6	-0,2	-0,8	-1,3	1,4	-2,1	-1,3	-1,6

♦ Zpravodaj 1/2010

♦ texty připravili:

♦ fotografie:

♦ grafická úprava:

♦ tisk a distribuce:

♦ vydává obec Poděšín

Zdeněk Jaroš, Jaroslav Dočekal, Václav Flesar, Bohumil Dočekal, Hana Řičanová, Jaroslav Dočekal st., Jan Prchal

Jaroslav Dočekal, Zdeněk Jaroš, Hana Řičanová, Josef Lada, Jan Prchal

Jaroslav Dočekal

♦ recenze: Marie Dobrovolná

♦ náklad: 200 výtisků ♦ pro občany dodáván zdarma

♦ Internet: <http://www.podesin.cz>

♦ E-mail: podesin@podesin.cz

♦ Návštěvnost webových stránek 2009: Říjen – 1 935, Listopad – 1 822, Prosinec – 1 609

